

Sociologiske analysestrategier (10 etcs)

Ph.d-kursus ved Center for Sociologiske Studier, Aarhus Universitet (CESAU)

Undervisere: Søren Christensen (DPU) og Henrik Jøker Bjerre (Institut for Kultur og Samfund).

Formål:

Ph.d.-kurset i sociologiske analysestrategier skal give deltagerne et overblik over klassiske og moderne sociologiske tilgange og en skærpet sans for, hvordan de bringes i anvendelse i analyser af aktuelle forhold. I et intensivt forløb gennemgås i en række heldagsseminarer en klassisk og en moderne sociologisk tænker fra samme tradition under en fælles overskrift, hvorefter en gæsteforelæser bringer forfatteren(forfatterne)/værket(værkerne) i spil som analyseredskab for aktuelle sociologiske problemstillinger. Endelig får de studerende mulighed for gennem oplæg og diskussioner selv at arbejde med de perspektiver, teorien har for deres eget arbejde.

Forløbet er således tænkt som dels oversigter over, hvad man kunne kalde sociologiens teoretiske "rødder", og dels anvendelsen og udfoldelsen af disse indenfor en række forskellige "grene" af feltet. Dermed sikres dels, at CESAU's samarbejdspartnere kan tilbyde deres ph.d.-studerende en generel introduktion til og diskussion af det teoretiske felt, der mere eller mindre udtalt ligger i baggrunden for de mange forskellige discipliner, og dels at de ph.d.-studerende kan gives en bedre forståelse af, hvordan teorien kan være relevant og virksom for deres egne projekter. I modsætning til mere filologiske og teorihistoriske læsninger af de sociologiske klassikere og nyklassikere vil kurset således være karakteriseret ved, at vi arbejder med forfatterskaberne som specifikke bud på mulige sociologiske analysestrategier.

Plan for undervisningen:

Hver session, bortset fra introduktionen (hvor der kun er timer fra kl.10.00 til 12.00), er bygget op som følger:

10.00-12.00: Forelæsning om og diskussion af en klassisk tænker, som regel via ét hovedværk, og en moderne/ kontemporær videreudvikling af traditionen.

13.00-15.00: Gæsteforelæsning vedrørende den konkrete tilgangs omsætning til en analysestrategi – ofte med inddragelse af erfaringer fra egen forskning.

15.30-17.00: Diskussion af Ph.d.-projekter og arbejdet med at omsætte sociologisk teori til en analysestrategi

Pensum:

Tekstgrundlaget består for det første af en række primærttekster, som diskuteres i den første forelæsning ved en af kursets to faste undervisere. For det andet rummer pensum en række tekster om den pågældende tilgangs omsætning til en

analysestrategi. Disse vil især blive diskuteret i den følgende gæsteforelæsning. Endelig rummer materialesamlingen en række introducerende tekster, som ikke er pensum, men som giver de studerende, der ikke tidligere har stiftet bekendtskab med en specifik tilgang, mulighed for kort at orientere sig om denne.

Ud over materialesamlingen skal de studerende anskaffe sig de følgende to bøger:

Esmark, Anders, Carsten Bagge Laustsen og Niels Åkerstrøm Andersen (2005): *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Esmark, Anders, Carsten Bagge Laustsen og Niels Åkerstrøm Andersen (2005): *Poststrukturalistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Aktivitetskrav:

Kurset forudsætter aktiv deltagelse i undervisningen, hvilket indebærer, at man fremlægger sit projekt i plenum og lægger op til en diskussion af nogle analysestrategiske problemstillinger i forbindelse med dette. Kurset afsluttes i form af en 10-siders opgave, hvis emne skal ligge inden for kursets emnekreds og godkendes af underviserne.

Tilmelding:

Tilmelding til kurset sker til Henrik Jøker Bjerre (hjb@cesau.au.dk) eller Søren Christensen (socr@dpu.dk) senest den 1. september 2011.

Optagelse på kurset sker på basis af de tilsendte projektbeskrivelser og under hensyntagen til en fair fordeling af pladserne blandt CESAU's miljøer. Er der stadig pladser, efter at disse miljøer er tilgodeset, er det også muligt for eksterne ansøgere at blive optaget på kurset.

De studerende skal senest en uge inden kursusstart tilsende ovennævnte en kort beskrivelse af deres forskningsprojekt. Dette papir danner grundlag for indplaceringen af de forskellige projekter på de ni undervisningsdage.

Pris:

Kurset (inkl. materialesamling) er gratis for deltagere fra Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU)

Kursusplan:

Uge 41: Introduktion

13/10: *Introduktion (HJB+SC)*
(lokale-oplysninger følger)

Uge 43: Det sociale selv

25/10: *Ideologi og subjektivering: Marx og Althusser (HJB)*
(lokale)

27/10: *Kultur og psyke: Freud og Zizek (HJB)*
(lokale)

Uge 44: Normalitet og afvigelse

1/11: *Normalitet og patologi: Canguilhem og Foucault (SC)*
(lokale)

3/11: *Kommunikativ fornuft, anerkendelse og tingsliggørelse: Habermas og Honneth (HJB)*
(lokale)

Uge 45: Samhandlen

8/11: *Roller og interaktion: Mead og Goffmann (HJB)*
(lokale)

10/11: *Masser og netværk: Tarde og Latour (SC)*
(lokale)

Uge 46: Samfund

15/11: *Social kompleksitet og individualisering: Simmel og Beck (SC)*
(lokale)

17/11: *Diskursanalyse og post-marxisme: Gramsci og Laclau/Mouffe (SC)*
(lokale)

Uge 47: Social forandring

22/11: *Historie og reproduktion: Elias og Bourdieu (HJB)*
(lokale)

24/11: *Kritik og retfærdiggørelse: Weber og Boltanski (SC)*
(lokale)

Uge 41: Introduktion

13/10: Introduktion (HJB+SC)

Indhold:

Der fokuseres indledende på det helt basale spørgsmål om, hvad der kendetegner en sociologisk forklaring, og om hvad der konstituerer den sociologiske tradition. Herud over diskuteres en række spørgsmål vedrørende sociologiens stilling i samfundet og den sociologiske videns status. Endelig præsenteres kursets overordnede idé og dets praktiske organisering.

Centrale spørgsmål:

- Hvad er sociologi?
- Findes der en særlig sociologisk analysestrategi?
- Hvad er forholdet mellem sociologisk analyse og samfundet – dobbelt hermeneutikkens konsekvenser?
- Hvori består sociologiens mikro-, meso- og makroniveau?
- Hvad er samtidsdiagnose, og hvordan bedrives den?
- Kursets organisering.

Tekster:

Larsen & Laustsen: *Hvad er sociologi*, s. 13-34; 179-205.

Uge 43: Det sociale selv

25/10: Ideologi og subjektivering: Marx og Althusser (HJB)

Gæsteforelæser: Carsten Bagge Laustsen

Indhold:

Traditionen for ideologikritik spores via Althusser tilbage til Marx. Forholdet mellem stat, økonomi og individ undersøges med henblik på at spore konstitueringen og reproduktionen af samfundsmæssig subjektivitet, herunder forholdet mellem viden, selvforståelse og ”objektiv” samfundsmæssig realitet. Særligt bliver spørgsmålet, hvilken rolle videnskaben i den marxistiske tradition spiller for oplysningen og forandringen af den sociale realitet. I analysestrategiske termer vil vi fokusere på strukturalistisk og marxistisk sådan.

Centrale spørgsmål:

- Selvet, individet, subjektet – hvordan tænkes det sociale selv?
- Hvordan studeres subjektivering?
- Hvad er ideologi, og hvordan studeres den?
- Hvad er en klasse, og hvilken rolle spiller disse i forhold til den samfundsmæssige totalitet?
- Indledende diskussion af samfundsmæssig determinering.
- Hvad gør en marxistisk analysestrategi marxistisk?
- Hvad er strukturel analyse?

Tekster:

Primærlitteratur:

- Marx: *Kapitalen*, s. 170-185.
- Althusser: ”Ideological State Apparatuses”

Om analysestrategi:

- Holm: ”Samfundslivets grammatik”
- Zizek: ”Introduction: The Specter of Ideology”

Introducerende tekster:

- Ritzer: *Sociological Theory*, s.41-74 [”Karl Marx”].
- Holm: ”Louis Althusser: Magtens apparater og magtens tænkning”

27/10 Kultur og psyke: Freud og Zizek (HJB)

Gæsteforelæser: Kirsten Hyldgaard

Indhold:

Psykoanalysen er en analyseform udviklet med udgangspunkt i en patients (en analysands) tale. Som sådan er den *diskursanalyse* snarere end *psykoanalyse*. Tilsyneladende handler psykoanalysen om det individuelle og ikke om det sociale. Imidlertid er en af psykoanalysens grundlæggende indsigter, at det enkelte individ konstitueres igennem sine relationer til den anden/de andre. Identitet er et spørgsmål om identifikation. Spørgsmålet er nu, om psykoanalytiske indsigter også kan bringes i anvendelse "uden for" klinikken, i analysen af samfundsforhold: Hvordan ændrer man analytisk fokus fra individets konstituering gennem og relation til det sociale felt til sociale og samfundsmæssige problemstillinger og relationer?

Spørgsmål:

- Hvad er forholdet mellem "psyken" og "det sociale"?
- Hvad er forholdet mellem individ og samfund?
- Psykoanalysens potentiale som socialiseringsteori.
- Sociologiens blinde plet – det ubevidste subjekt.
- Hvordan fremanalyseres noget "ubevidst"?
- Hvad vil "analyse" i psykoanalyse sige? Kan psykoanalytiske metoder og greb anvendes uden for klinikken og i givet fald hvordan?

Tekster:

Primærtetekster:

- Freud: "Massepsykologi og jeg-analyse"
- Zizek: *The Plague of Fantasies*, s. 3-44 ["The Seven Veils of Fantasy"].

Om analysestrategi:

- Hyldgaard: "Findes det sociale?"
- Laustsen: "Fantasmologi – Slavoj Zizek og det sociale analytik".

Introducerende:

- Elliott: *Social Theory & Psychoanalysis in Transition*, s. 14-50.
- Bjerre & Laustsen: *The Subject of Politics*, s. 32-53 ["Zizeks sociology: the ideological fantasm"].

Uge 44: Normalitet og afvigelse

1/11: Normalitet og patologi: Canguilhem og Foucault (HJB)

Gæsteforelæser: Jens Erik Kristensen

Indhold:

Forholdet mellem normalitet og patologi: Hvordan identificeres sociale afvigelser, og hvilken status kan de tillægges? Hvad er deres betydning, og hvordan opstår de? Det vil blive diskuteret, hvordan forskellige typer af afvigelser kan beskrives sociologisk ved hjælp af historiske og systematiske strategier. Spørgsmålet er således dels, hvordan normaliteten konstitueres i social praksis og dels, hvordan forholdet mellem det normale og det patologiske kan spores genealogisk. Analysestrategisk sættes diskursanalysen, dispositivanalysen og den genealogiske analyse i centrum.

Spørgsmål:

- Hvad er normalitet og patologi?
- Hvordan identificeres forskellen mellem dem sociologisk?
- Hvilke sociale mekanismer kan identificeres som konstituerende i forhold til normalitet og patologi?
- Hvad er forholdet mellem synkrone og diakrone analysestrategier i analysen af normalitet og afvigelse?
- Hvilke potentialer har en historisk tilgang i forbindelse med analysen af sociale forhold?
- Objektiveringen af det videnskabelige blik.

Tekster:

Primærtekster:

- Canguilhem: *The Normal and the Pathological*, s. 237-256.
- Foucault: *History of Madness*, s. 44-77.
- Derrida: *Writing and Difference*, s. 31-63 [Cogito and the History of Madness].

Om analysestrategi:

- Rose: "Life, Reason and History: Reading Canguilhem today".
- Raffnsøe og Gudmand-Høyer: "Dispositivanalyse".

Introducerende:

- Canguilhem: "The Object of the History of Sciences".
- Foucault: "Introduction".

3/11: Kommunikativ fornuft, anerkendelse og tingsliggørelse: Habermas og Honneth (HJB)

Gæsteforelæser: Henrik Kaare Nielsen

Indhold:

Hvad er livsverden og systemverden, og hvordan påvirker de hinanden? Hvordan definerer vi den sociale realitet, forholdet mellem subjektivitet og intersubjektivitet og vigtigheden af anerkendelse i menneskelige relationer? Tingsliggørelse undersøges i forlængelse heraf som en form for reduktion af den sociale væren. Dagen fokuserer på Frankfurterskolen og to af dens vigtigste figurer. I analysestrategisk forstand vil, hvad man kunne kalde normativ socialanalyse stå i centrum.

Spørgsmål:

- Hvad er forholdet mellem subjektivitet og intersubjektivitet?
- Hvordan forstås og analyseres sociale forklaringer?
- Hvad er anerkendelse?
- Hvilke forhold kan forarme eller reducere menneskelige relationer, personligt, socialt og samfundsmæssigt?
- Hvad er anomi, og hvilke former kan den antage?
- Hvad er forholdet mellem det empiriske og det normative i den tematiserede analysestrategi?
- Spørgsmålet om sociologiens normativitet mere generelt.

Tekster:

Primærttekster:

- Habermas: *The Theory of Communicative Action, volume two*, s. 119-152.
- Honneth: *Reification*, s. 40-85.

Om analysestrategi:

- Duelund: "Diskurs som kulturanalyse"
- Honneth: *Disrespect*, s. 49-62 ["The Possibility of a Disclosing Critique of Society: The Dialectic of Enlightenment in Light of Current Debates in Social Criticism"].

Introducerende:

- Willig: "Jürgen Habermas og Alex Honneth: "Kritikken af den illegitime magt".

Uge 45: Samhandlen

8/11: Roller og interaktion: Mead og Goffmann (HJB)

Gæsteforelæser: Jacob Krause-Jensen

Indhold:

Sociologien er bl.a. studiet af sociale relationer og udvekslinger, hvorfor spørgsmålet om de roller, vi møder hinanden gennem, og de forbindelser vi skaber imellem os, altid har stået centralt. Kursusgangen vil sætte fokus på interaktionismen og mikrosociologien for heraf at uddrage analysestrategiske greb til studiet af umiddelbare og tætte møder mellem sociale aktører.

Spørgsmål:

- Hvad er en rolle?
- Hvorledes kan en dramaturgisk tilgang belyse vores sociale positioneringer?
- Hvad er mikro, og hvad indebærer et fokus på dette niveau?
- Hvorledes analyseres sammenløbet af institutioner, individer og situationer?
- Diskussion af individet som bærer af flere roller, af rollekonflikter og manipulation af rollen i interpersonelle møder.
- Refleksivitet og handlingsrum i mødet med andre individer og institutioner.
- Betydningen af common sense og praktisk bevidsthed.

Tekster:

Primærtetekster:

- Mead: *On Social Psychology*, s. 199-248 [”Self”].
- Goffmann: ”Om ansigtsarbejde”.

Om analysestrategi:

- Kristensen og Mortensen: ”Sociologiske analyser af hverdagslivet”.

Introducerende:

- Levin og Trost: ”Symbolsk interaktionisme”, s. 106-121.
- Kristensen: ”Erving Goffmann”.

10/11 Masser og netværk: Tarde og Latour (HJB)

Gæsteforelæser: Peter Danholt

Indhold:

Socialitet kan forstås som noget menneskeligt, der står i modsætning til naturlige eller mekaniske realiteter, der kan forklares i naturvidenskabelige termer. Sociologiens status som forklaringsstrategi til det særegent menneskelige er derved blevet fremhævet. Men denne strategi rummer en dobbelt fare: Dels opstår spørgsmålet, om sociologiske analyser kommer til at fungere som overfladiske eller foreløbige forklaringer af noget, der ”i virkeligheden” har et mere præcist naturvidenskabeligt grundlag og dels, om sociologien i sin overbevisning om at have et ”eget” genstandsområde mister blikket for den konstante udveksling og samvirken mellem det menneskelige og det ikke-menneskelige. I analysestrategisk termer er fokus på aktørnetværksteori.

Spørgsmål:

- Hvad konstituerer det ”menneskelige”?
- Det sociale som imitation.
- Hvad er en aktør?
- Hvad er et netværk?
- I hvilken forstand findes det sociale?
- Hvordan analyseres samspillet mellem menneskelige og ikke-menneskelige realiteter?
- Hvilket forhold må sociologien have til naturvidenskabelige analysestrategier?

Tekster:

Primærtetekster:

- Tarde: ”Hvad er et samfund”.
- Latour: ”Gabriel Tarde og det sociales endeligt”.
- Latour og Strum: ”The Meanings of Social”.

Om analysestrategi:

- Barry og Thrift: ”Gabriel Tarde: imitation, invention and economy”.
- Jensen: ”Aktør-netværksteori – Latour, Callons og Laws materielle semiotik”.

Introducerende:

- Borch: ”Urban Imitations: Tarde’s Sociology Revisited”.
- Olsen og Kroustrup: ”ANT – Beskrivelsen af heterogene aktør-netværk”.

Uge 46: Samfund

15/11: Samtidsdiagnose, social kompleksitet og individualisering: Simmel og Beck (SC)

Gæsteforelæser: Lars Geer Hammershøj

Indhold:

Et gængs greb i sociologien er at se samfundsmæssig udvikling som udtryk for en stigning i kompleksitet, som så i anden omgang fører til udvikling i nye måder at håndtere denne. Vi vil fokusere på dette i analysen af, hvad Beck har kaldt den første modernitet (som Simmel beskriver) og den anden modernitet (som Beck i form af teorien om risikosamfundet har tematiseret indgående). Komplexitetsstigningen forstår vi her som en proces, hvor individet og samfundet i stigende grad må forholde sig til noget, som sker forskudt i tid og rum. Vi fokuserer her i særlig grad på konsekvenserne af dette for individet og for bylivet.

Spørgsmål:

- Hvordan er samfundet muligt? Simmel (og Beck) som arvtager af et kantiansk spørgsmål
- Hvorledes forstås individualisering som en social proces?
- Hvad er modernitet, og hvorledes stilles ”det sociale spørgsmål” i lyset af denne?
- Samfundsstrukturelle forudsætninger for refleksiviteten.
- Hvordan analyseres social kompleksitet (i form temporalisering i moden og spatalisering i byen)?

Tekster:

Primærtekster:

- Simmel: ”Individualismens former
- Simmel: ”Fashion”
- Beck: *Risk Society*, s. 9-16.
- Beck og Beck-Gernsheim: *Individualization*, s. 1-21.

Analysestrategi:

- Simmel: ”Sociability”
- Hammershøj: ”Samtidsdiagnose som kritik”.
- Hammershøj: ”Creativity as a question of Bildung”.

Introducerende:

- Hansen: *Sansernes sociologi*, s. 153-161 [Simmels kulturteori og storbyanalyse]
- Beck og Sørensen: ”Interview med Ulrich Beck”

17/11: Diskursanalyse og post-marxisme: Gramsci og Laclau/Mouffe (SC)

Gæsteforelæser: Carsten Stage

I forlængelse af Antonio Gramsci har Ernesto Laclau og Chantal Mouffe udviklet en diskursteori med hegemoni-begrebet som omdrejningspunkt. Der vil blive sat fokus på forholdet mellem Gramsci og Laclau/Mouffe – deres udgaver af hegemoni-begrebet og deres forskellige forhold til den marxistiske tradition. Denne kursusgang vil endvidere belyse forholdet mellem Laclau/Mouffes og mere foucauldianske udgaver af diskursteori, samt mellem deres diskursteori og (ikke mindst lacaniansk inspireret) ideologiteori. Endelig diskuteres forholdet mellem diskursteori som en socialfilosofi på den ene side og en quasi-sociologisk analysestrategi på den anden.

Spørgsmål

- Hvad er forholdet mellem det sociale og det diskursive?
- Hvad er forholdet mellem hegemoni-begrebet og et foucauldiansk magtbegreb?
- Er diskursteorien en ideologiteori?
- Hvordan kan man analysere det sociale, hvis 'samfundet ikke eksisterer'?

Tekster

Primærtetekster:

- Gramsci: *Selections from the Prison Notebooks*, s. 445-462
- Laclau: "Discourse".
- Laclau og Mouffe: *Hegemony and Socialist Strategy*, s. 93-148.
- Laclau: "Why Do Empty Signifiers Matter to Politics?"

Om analysestrategi:

- Lears: "The Concept of Cultural Hegemony: Problems and Possibilities".
- Howarth: 'Applying Discourse Theory: The Method of Articulation'.
- Hansen: 'Research designs'.

Introducerende:

- Simon: *Gramsci's Political Thought. An Introduction*, 59-77.
- Sørensen: "Antonio Gramsci. Overherredømmet og magtens omorganisering"
- Howarth: *Diskurs – en introduktion*, s. 148-178.
- Hansen: "Diskursteori – postmarxistisk hegemonianalyse hos Laclau".

Uge 47: Social forandring

22/11: Historie og reproduktion: Elias og Bourdieu (HJB)

Gæsteforelæser: Eva Gulløv

Indhold:

Historiske forklaringer har ofte spillet en stor rolle i sociologien. Sociologien blev født som videnskaben om bruddet fra traditionelle til moderne samfund. I denne time vil vi se nærmere på den historiske sociologi, som er en tradition, der i særlig grad benytter sig af historiske forklaringer og ofte i et forsøg på at udfordre samtidige opfattelser og myter. Der fokuseres især på udviklingen af smagspræferencer og distinktioner og af korresponderende forskellige i status.

Spørgsmål:

- Hvorfor historiske forklaringer i sociologien?
- Tematisering af reproduktion (social arv) vs. social forandring
- Hvorledes forandres de symbolske goders økonomi?
- Distinktioner som bærer af status.
- Åbning mod begrebshistorien.

Litteratur:

Primærlitteratur:

- Elias: *The Civilizing Process*, s. 181-215 ["Introduction to the 1968 Edition"].
- Bourdieu: *Af praktiske grunde*, s. 173-215 ["De symbolske goders økonomi"].
- Bourdieu: "Smagspræferencernes metamorfose".

Om analysestrategi:

- Giliam og Gulløv: "Civilisering – et perspektiv på opdragelse, omgangsformer og distinktioner"
- Gulløv: "Den tidlige civilisering – en flertydig bestræbelse"
- Wilken: "Habitus, kapital og felt – Bourdieus greb til en analyse af praksis".

Introducerende:

- Krieken: *Nobert Elias*, s. 88-135 [Om civilisationsprocesser].
- Jenkins: *Pierre Bourdieu*, s. 103-128.

24/11 Kritik og retfærdiggørelse: Weber og Boltanski (HJB)

Gæsteforelæser: Niels Albertsen

Indhold:

Vi følger et weberiansk spor og spørger med udgangspunkt i værket om kapitalismens ånd til behovet for, at kapitalismen understøttes af motiverende og legitimerende værdier. I forlængelse af Boltanski og Chiapellos arbejde stiller vi dette spørgsmål igen i forhold til vor tid. Væsentlig er i analysestrategisk forstand udviklingen af en pragmatisk sociologi, som følger de empirisk forekommende retfærdiggørelsesregimer tæt – der er således ikke primært tale om en kritisk sociologi, men snarere om en sociologi, som har kritikken (og retfærdiggørelse) som sit undersøgelsesobjekt.

Spørgsmål:

- Sociologien muligheder som kritisk videnskab?
- Forholdet mellem produktionsmåde og ideologi.
- Forholdet mellem kritik og retfærdiggørelse.
- Retfærdiggørelsesregimer som weberianske idealtyper.
- Hvad er pragmatisk sociologi?

Tekster:

Primærlitteratur:

- Weber: *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*, s. 47-78.
- Boltanski og Chiapello: "The New Spirit of Capitalism".
- Boltanski, Blondeau og Sevin: "En sociologi der hele tiden sættes på prøve".

Om analysestrategi:

- Kalberg: "Max Weber's Sociology: Research Strategies and Modes of Analysis".
- Thévenot: "Pragmatic Regimes governing the Engagement with the World".

Introducerende:

- Morrison (1995): *Formations of Modern Social Thought*, s. 212-232, 243-255.
- Albertsen: "From Calvin to Spinoza. The New Spirit of Capitalism".

Litteratur

Albertsen, Niels (2005): "From Calvin to Spinoza. The New Spirit of Capitalism", *Distinktion*, 11: 71-86.

Althusser, Louis (1971[1970]): "Ideology and Ideological State Apparatuses: Notes towards an Investigation, s. 121-173 i *Lenin and Philosophy and Other Essays*. London: Routledge.

Barry, Andrew og Nigel Thrift (2007): "Gabriel Tarde: imitation, invention and economy", *Economy and Society*, 36 (4): 509-525..

Beck, Ulrich (1992): *Risk Society. Towards a New Modernity*. London: Sage

Beck, Ulrich og Elisabeth Beck-Gernsheim (2002): *Individualization: Institutional Individualism and its Social and Political Consequences*. London: Sage.

Beck, Ulrich og Mads P. Sørensen (2002): "Interview med Ulrich Beck", *Slagmark*, 34: 125-144.

Bjerre, Henrik Jøker & Carsten Bagge Laustsen (2010): *The Subject of Politics. Slavoj Žižek's Political Philosophy*. Penrith: HEB.

Boltanski, Luc og Evé Chiapello (2005): "The New Spirit of Capitalism", *International Journal of Cultural Sociology*, 18: 161-188.

Boltanski, Luc, Cécile Blondeau og Jean-Christophe Sevin (2008): "En sociologi der hele tiden sættes på prøve", *Dansk Sociologi*, 19 (2): 39-63.

Borch, Christian (2005): "Urban Imitations: Tarde's Sociology Revisited", *Theory, Culture & Society* 22 (3): 81-100.

Bourdieu, Pierre (1997): "Smagspræferencernes metamorfose", s. 166-177 i *Men hvem skabte skaberne? Interviews og forelæsninger*. København: Akademisk forlag.

Bourdieu, Pierre (1997): *Af praktiske grunde*. København: Hans Reitzels Forlag.

Canguilhem, Georges (1991): *The Normal and the Pathological*. New York: Zone Books.

Canguilhem, Georges (2005): "The Object of the History of Sciences", s. 198-208 i Gary Gutting (red.): *Continental Philosophy of Science*. Oxford: Blackwell.

Derrida, Jacques (1978): *Writing and Difference*. London: Routledge.

Duelund, Peter (1998): "Diskurs som kulturanalyse", *Dansk Sociologi*, 9 (4): 89-95.

Elias, Norbert (1978): *What is Sociology?* New York: Columbia University Press.

Elias, Nobert (1994): *The Civilizing Process*. Oxford: Blackwell.

Elliott, Anthony (1992): *Social Theory & Psychoanalysis in Transition. Self and Society from Freud to Kristeva*. Oxford: Blackwell.

Esmark, Anders (2005): "Medier og semantic – Niklas Luhmanns yndlingsstrukturer", s. 223-252 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Poststrukturalistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Foucault, Michel (1991): "Introduction", s. 7-24 i Georges Canguilhem: *The Normal and the Pathological*. New York: Zone Books.

Foucault, Michel (2006): *History of Madness*. London: Routledge.

Freud, Sigmund (1976): "Massepsykologi og jeg-analyse", s. 77-152 i *Metapsykologi 2*. København: Hans Reitzels Forlag.

Giliam, Laura & Eva Gulløv (2012): "Civilisering – et perspektiv på opdragelse, omgangsformer og distinktioner", i Laura Giliam og Eva Gulløv (red.): *Civiliserende institutioner. En bog om opdragelse, omgangsformer og distinktioner*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag (under udgivelse).

Gulløv, Eva (2012), "Den tidlige civilisering – en flertydig bestræbelse" i Laura Giliam og Eva Gulløv (red.): *Civiliserende institutioner. En bog om opdragelse, omgangsformer og distinktioner*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag (under udgivelse).

Goffman, Erving (2004): "Om ansigtsarbejde", s. 39-75 i *Social samhandling og mikrosociologi. En tekstsamling*. København: Hans Reitzels Forlag.

Gramsci, Antonio (1971): *Selections from the Prison Notebooks*. London. Lawrence and Wishart.

Habermas, Jürgen (1987): *The Theory of Communicative Action, volume two, The Critique of Functionalist Reason*, Cambridge: Polity Press.

Hammerhøj, Lars Geer (2008): "Samtidsdiagnose som kritik", s. 33-47 i *Dansk Sociologi* 19/4.

Hammerhøj, Lars Geer (2009): "Creativity as a question of Bildung", s. 545-558 i *Journal of Philosophy of Education* 43/4.

Hansen, Allan Dreyer (2005): "Diskursteori – postmarxistisk hegemonianalyse hos Laclau", s. 177-198 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen og Niels Aakerstrøm (red.) *Poststrukturalistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Hansen, Lene (2006): "Research designs", s. 73-92 i *Security as Practice*. London: Routledge.

Hansen, Niels Gunder (1991): *Sansernes Sociologi. Om Georg Simmel og de moderne*. Viborg: Tiderne Skifter.

Honneth, Axel (2007): *Disrespect: The Normative Foundations of Critical Theory*. Cambridge: Polity Press.

Honneth, Axel (2008): *Reification: A New Look at an Old Idea*. Oxford: Oxford University Press.

Holm, Andreas Beck (2005): "Samfundetslivets Grammatik – strukturalistisk analysestrategi hos Saussure, Lévi-Strauss og Althusser", s. 41-66 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Poststrukturalistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Holm, Andreas (2006): "Louis Althusser: Magtens apparater og magtens tænkning", s. 341-364 i Carsten Bagge Laustsen & Jesper Myrup (red.): *Magtens tænkere*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Howarth, David (2005): "Applying Discourse Theory: The Method of Articulation", s. 316-349 i Howarth & Torfing (eds.): *Discourse Theory in European Politics: Identity, Policy and Governance*. Basingstoke: Palgrave.

Howarth, David (2005): *Diskurs – en introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag, s. 148-178.

Hyltdgaard, Kirsten (2007): "Findes det sociale?", s. 83-94 i Kirsten Hyltdgaard og René Rasmussen (red.): *Freud og det sociale*. Århus: Forlaget Drift.

Jenkins, Richard (2002): *Pierre Bourdieu*. London: Routledge.

Jensen, Torben Elgaard (2005): "Aktør-netværksteori – Latour, Callons og Laws materielle semiotik", s. 185-210 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Kalberg, Stephen (1997): "Max Weber's Sociology: Research Strategies and Modes of Analysis", s. 208-242 i Carles Camic (ed.): *Reclaiming the Sociological Classics. The State of Scholarship*. Oxford: Blackwell.

Krieken, Robert van (2002): *Nobert Elias*. København: Hans Reitzels Forlag.

Kristiansen, Søren (2005): "Erving Goffman – Hverdagslivets rollespil", s. 194-220 i Michael Hviid Jacobsen og Søren Kristiansen (red.): *Hverdagslivet. Sociologier om det upåagtede*. København: Hans Reitzels Forlag.

Kristiansen, Søren og Niels Mortensen (2005): "Sociologiske analyser af hverdagslivet", s. 31-60 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Laclau, Ernesto (1993): "Discourse", s. 431-437 i Robert Goodin og Philippe Petit (eds): *A Companion to Contemporary Political Philosophy*. Oxford: Blackwell.

Laclau, Ernesto og Chantal Mouffe (1985): *Hegemony and Socialist Strategy*. London: Verso, s. 93-148.

Laclau, Ernesto (1996): "Why Do Empty Signifiers Matter to Politics?", s. 36-46 i Ernesto Laclau: *Emancipation(s)*. London/New York: Verso.

Larsen, Lars Thorup & Carsten Bagge Laustsen (2010): *Hvad er sociologi*. København: Akademisk Forlag.

Latour, Bruno (2004): "Gabriel Tarde og det sociale endeligt", *Distinktion*, 9: 33-47.

Latour, Bruno og Shirley Strum (1987): "The Meanings of Social. From Baboons to Humans", *Social Science Information*, 26: 783-802.

Laustsen, Carsten Bagge (2005): "Fantasmologi – Slavoj Žižek og det sociale analytik", s. 199-222 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Poststrukturalistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Lears, T.K. Jacksons (1985): "The Concept of Cultural Hegemony: Problems and Possibilities", *The American Historical Review*, 90 (3): 567-593.

Levin, Irene og Jan Trost (2005): "Symbolsk interaktionisme – Hverdagslivets samhandling", s. 106-132 i Michael Hviid Jacobsen og Søren Kristiansen (red.): *Hverdagslivet. Sociologier om det upåagtede*. København: Hans Reitzels Forlag.

Marx, Karl (1970): *Kapitalen. 1. Bog. 1.* København: Rhodos.

Mead, George Herbert (1956): *On Social Psychology*. Chicago: University of Chicago Press.

Morrison, Ken (1995): *Formations of Modern Social Thought*. London: Sage.

Olesen, Finn og Jonas Kroustrup (2007): "ANT – Beskrivelsen af heterogene actor-netværk", s. 63-90 i Casper Bruun Jensen, Peter Lauritsen og Finn Olsen (red.): *Introduktion til STS. Science, Technology, Society*. København: Hans Reitzels Forlag.

Raffensøe, Sverre & Marius Gudmand-Høyer (2005): "Dispositivanalyse – en historisk socialanalytik hos Foucault", s. 153-176 i Anders Esmark, Carsten Bagge

Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Poststrukturalistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Ritzer, Georg (1996): *Sociological Theory*. New York: McGraw-Hill-

Rose, Nikolas (1998): "Life, Reason and History: Reading Canguilhem today", *Economy and Society*, 27 (2-3): 154-170.

Simmel, Georg (1971): "Fashion", s. 294-323 i *On Individuality and Social Forms*. Chicago: University of Chicago Press.

Simmel, Georg (1990): "Individualismens former", *Slagmark*, 15: 2-10.

Simmel, Georg (1971): "Sociability", i *On Individuality and Social Forms*. Chicago: Chicago University Press.

Simon, Roger (1982): *Gramsci's Political Thought. An Introduction*. London: Lawrence & Wishart, s. 59-77.

Sørensen, Gert (2006): "Antonio Gramsci. Overherredømmet og magtens omorganisering", s. 203-228 i Carsten Bagge Laustsen og Jesper Myrup (red.): *Magtens Tænkere. Politisk teori fra Machiavelli til Honneth*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Tarde, Gabriel (2004): "Hvad er et samfund?", *Distinktion*, 9: 9-27.

Thévenot, Laurent (2001): "Pragmatic Regimes governing the Engagement with the World", s. 64-82 i Theodore R. Schützki, Karin Khor Cetina og Eike von Savigny (red.): *The Pragmatic Turn in Contemporary Theory*. London: Routledge.

Weber, Max (1977): *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*. London: Harper Collins.

Wilken, Lisanne (2005): "Habitus, kapital og felt – Bourdieus greb til en analyse af praksis", s. 211-234 i Anders Esmark, Carsten Bagge Laustsen & Niels Aakerstrøm Andersen (red.): *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Willig, Rasmus (2006): "Jürgen Habermas og Alex Honneth: Kritikken af den illegitime magt", s. 433-454 i Carsten Bagge Laustsen & Jesper Myrup (red.): *Magtens tænkere*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Zizek, Slavoj (1994): "Introduction: The Spectre of Ideology", s. 1-33 i Slavoj Zizek (red.): *Mapping Ideology*. London: Verso.

Zizek, Slavoj (1997): *The Plague of Fantasies*. London: Verso.